

الدرس الثالث : ص. ۲۶ (عجائب الأشجار)

پدیده های طبیعی یک حقیقت را ثابت میکنند و آن قدرت خداست، و اینک برخی از این پدیده ها را توصیف می کنیم.

انگور برزلی درختی است که با بقیه ی درختان جهان فرق دارد، در برزلی می روید و میوه هایش روی تنه ی آن رشد می کنند و از مهم ترین ویژگی های این درخت، این است که (آن) در طول سال میوه می دهد.

درخت سکویا درختی است از بلندترین درختان جهان در کالیفورنیا، گاهی بلندی برخی از آن ها به بیش از صد متر می رسد و گاهی قطر آن به نه متر می رسد و عمر آن تقریباً بیش تر از سه هزار و پانصد سال است.

درخت خفه کننده درختی است که در برخی جنگل های استوایی می روید. زندگی رابادرم پیچیدن به دور تنه و شاخه های درختی آغاز می کند، سپس آن را کم کم خفه می کند. گونه ای از آن در جزیره ی قشم که در استان هرمزگان واقع است وجود دارد.

درخت نان درختی استوایی است که در جزیره های اقیانوس آرام می روید. میوه هایی مانند نان در انتهای شاخه هایش حمل می کند. مردم مغز این میوه ها را می خورند.

درخت نفت، درختی است که کشاورزان آن را مانند پرچینی دور کشتزارها برای حمایت از محصولاتشان از حیوانات به کار می گیرند؛ زیرا بوی این درخت، ناپسند است و جانوران از آن می گریزند و دانه هایش حاوی مقداری روغن است و آتش آن، سبب خروج هیچ گاز آلوده کننده ای نمی شود. و تولید نفت از آن امکان دارد (ممکن است از آن نفت تولید شود) و گونه ای از آن به نام درخت مداد در نیک شهر در استان سیستان و بلوچستان وجود دارد.

درخت بلوط از درختان کهنسال است و عمر آن گاهی به دو هزار سال می رسد. جنگل های زیبایی از آن در استان ایلام و لرستان یافت می شود. سنجاب برخی دانه های سالم بلوط را زیر خاک دفن می کند و گاهی جایش را فراموش می کند و در سال آینده، آن دانه می روید و درختی می شود.

امام صادق (ع) فرمودند: کشاورزی کنید و نهال بکارید، .. به خدا سوگند، مردم کاری حلال تر و پاک تر از آن انجام ندادند.

الدرس الرابع : ص. ۳۸ (آداب الكلام)

«ای کسانی که ایمان آوردید، از خدا پروا کنید و سخنی استوار بگویید.» (احزاب/۷۰)

سخن گفتن، آدابی دارد که گوینده باید به آن ها عمل کند و با سخنی زیبا مخاطبان را به کار درست فراخواند و به قصد مچ گیری با آن ها ستیز نکند. «با دانش و اندرز نیکو به سوی راه پروردگارت فراخوان و با آنان با شیوه ای که نیکوترین است، ستیز کن (مجادله کن).» (نحل/۱۲۵)

و باید به آن چه می گوید، عمل کننده باشد تا رفتارشان را تغییر دهد. «چرا چیزی را می گوید که به آن عمل نمی کنید؟» (صف/۲)

و باید پیش از سخن گفتن، سلام کند «سلام کردن، پیش از سخن گفتن.» امام صادق علیه السلام، همان طور که باید سخن او نرم و به اندازه ی خرد شنوندگان باشد تا آنان را قانع کند و دوستیشان را به دست آورد، «با مردم به اندازه ی عقل هایشان صحبت کن.» حضرت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم. و «زیانت را به نرمی سخن عادت بده.» امام علی علیه السلام

و بر او واجب است که در مورد چیزی که در آن دانشی ندارد، سخن نگوید، «از چیزی که از آن آگاهی نداری، پیروی مکن.» (اسراء/۳۶)

و بر او واجب است که در موضوعی دخالت نکند که خویشتن را در معرض تهمت قرار دهد؛ «از جایگاه های تهمت بپرهیزید.» حضرت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم.

سخنگو پاسخش شناخته می شود. «سخن بگوئید تا شناخته شوید، زیرا انسان، زیر زبانش پنهان است.» امام علی علیه السلام

در بعضی اوقات نیروی سخن از سلاح قوی تر است . «چه بسا سخنی مانند شمشیر باشد.» امام علی علیه السلام

و چه بسا سخنی که برایت مشکلات بیاورد . «فکر کن سپس سخن بگو تا از لغزش در امان بمانی.» امام علی علیه السلام

انسان باید از ذکر کردن سخنانی که در آن احتمال دروغ است، دوری کند. «چیزی را نگو که از تکذیب آن می ترسی.» امام علی علیه السلام

خوشا به حال کسی که مردم از زبانش نمی ترسند. «هر کس مردم از زبانش بترسند، از اهل آتش است.» حضرت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم

و از جمله آداب سخن گفتن، کم بودن آن است، «بهترین سخن آن است که کم و گویا باشد.» امام علی علیه السلام

مردی دارای ظاهری زیبا در مقابل سقراط ایستاد و به لباس ها و ظاهرش افتخار می کرد . سقراط به او گفت : سخن بگو تا ببینمت .

ص. ۴۱ : درک مطلب

۱. کسی که در مورد چیزی سخن می گوید که نمی داند، در اشتباه می افتد . صحیح

۲. هر کس که دیگران از زبانش بترسند، نیرومند است . غلط

۳. بر ما واجب است تا دیگران را با زبانمان مجروح نسازیم . صحیح

۴. کسی که سخن نمی گوید، مقامش شناخته نمی شود . صحیح

۵. نسبت به آن چه از تکذیب کردنش می ترسیم ، سخن نمی گوئیم . صحیح